

ПРАВОВІДНОСИНИ ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Онисковець М.Ю.,

аспірант Університету економіки та права «КРОК»

м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113

e-mail: onyskovets@krok.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9505-3644>

LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF PERMITTING ACTIVITIES IN THE FIELD OF URBAN PLANNING IN UKRAINE

Onyskovets M. Y.,

Postgraduate student

«KROK» University

Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113

e-mail: onyskovets@krok.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9505-3644>

Анотація. У статті комплексно досліджено адміністративно-правове регулювання дозвільної діяльності у сфері містобудування в Україні в контексті сучасних викликів та необхідності приведення національного законодавства у відповідність до європейських стандартів. Проаналізовано наукові підходи до розуміння змісту та функціонального призначення дозвільних процедур, розкрито структуру відповідних правовідносин та охарактеризовано особливості нормативно-правового забезпечення у цій сфері. Окрема увага приділена дослідженню позицій українських правознавців щодо недоліків чинної системи дозвільного регулювання, зокрема її фрагментарності, складності процедур, відсутності єдиного кодифікованого акту, неефективності механізмів контролю й притягнення до адміністративної відповідальності. Визначено практичні особливості реалізації адміністративно-правових відносин щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування. Виявлено, що успішність дозвільної політики значною мірою зумовлюється наявністю чітко визначених процедур, автоматизацією адміністративних процесів, прозорістю прийняття рішень, ефективною судовою та позасудовою захищеністю прав суб'єктів містобудування. Обґрунтовано необхідність запровадження інтегрованого підходу до реформування дозвільної системи в Україні, який поєднував би кращі європейські практики з національними правовими традиціями та враховував би сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом, процесами відбудови та потребами сталого розвитку. Запропоновано напрями вдосконалення законодавства: кодифікація містобудівних норм, створення електронного реєстру дозвільних документів, підвищення відповідальності посадових осіб, що приймають дозвільні рішення. Україні запропоновано імплементувати позитивний зарубіжний досвід у сфері адміністративно-правового регулювання, зокрема щодо цифровізації дозвільних процедур та автоматизації адміністративних процесів. Перехід до електронної моделі видачі дозвільних документів сприятиме підвищенню прозорості, зменшенню корупційних ризиків і забезпеченню оперативності прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: містобудівне законодавство, адміністративно-правові процедури, дозвільні процедури, містобудівне регулювання, електронна дозвільна система.

Формул: 0, **рис.:** 0, **табл.:** 0, **бібл.:** 11.

Abstract. The article offers a comprehensive analysis of the administrative and legal regulation of permitting procedures in the field of urban planning in Ukraine, particularly in light of contemporary challenges and the need to align national legislation with European Union standards. The study explores various scholarly approaches to the nature and functional purpose of permitting procedures, reveals the structure of the relevant legal relations, and outlines the key features of the regulatory and legal framework in this area.

Special attention is devoted to the views of Ukrainian legal scholars regarding the shortcomings of the existing permitting system, including its fragmentation, procedural complexity, lack of a unified codified act, and the ineffectiveness of control mechanisms and administrative accountability. The article identifies practical aspects of the implementation of administrative and legal relations in urban development permitting, emphasizing that the success of permitting policy largely depends on clearly defined procedures, the automation of administrative processes, transparency in decision-

making, and the availability of effective judicial and non-judicial remedies for urban planning stakeholders.

The study substantiates the need for a comprehensive reform of the permitting system, combining best practices from the EU with national legal traditions and addressing modern challenges such as martial law, post-war reconstruction, and the imperatives of sustainable development.

Key proposals for legislative improvement include the codification of urban planning regulations, the creation of an electronic registry of permitting documents, and increased accountability for public officials involved in permitting decisions. The article advocates for the adoption of successful international experience, particularly in the digitalization and automation of permitting procedures.

The transition to an electronic model of permit issuance is expected to enhance transparency, minimize corruption risks, and improve the efficiency of administrative decision-making.

Keywords: urban planning legislation, administrative and legal procedures, permitting procedures, urban planning regulation, electronic permitting system.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 11.

Постановка проблеми. Практика адміністративного регулювання дозвільних процедур становить важливу аналітичну та практичну цінність для України з огляду на необхідність удосконалення національної системи державного управління, особливо в контексті прагнення до підвищення ефективності публічного адміністрування. По-перше, аналіз кращих практик дозволяє оптимізувати дозвільні механізми, зменшити адміністративне навантаження на суб'єктів господарювання, а також забезпечити прозорість і передбачуваність процедур, що сприяє поліпшенню інвестиційного клімату. По-друге, аналіз практичного досвіду створює можливість виявлення структурних недоліків чинної дозвільної системи в Україні та формування рекомендацій щодо її реформування з урахуванням сучасних управлінських підходів, зокрема принципів електронного урядування, діджиталізації та сервісної моделі держави. По-третє, адаптація до ефективних, зокрема, міжнародних, стандартів у сфері регулювання дозвільної діяльності є необхідною умовою для гармонізації українського законодавства з правом Європейського Союзу, що, у свою чергу, сприяє інтеграції України до європейського правового, економічного та адміністративного простору. Таким чином, аналіз правовідносин у сфері адміністративного регулювання дозвільних процедур виступає одним із ключових чинників підвищення ефективності державної політики у цій сфері та формування сприятливого середовища для сталого соціально-економічного розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню питань особливостей адміністративних правовідносин щодо дозвільних процедур у сфері містобудування

приділили увагу у дослідженнях такі науковці: Віхров О.П., Лещинський В.П., Француз А.Й., Онисковець М.Ю., Малєєв Є.С., Кузнецов С. Г., Беликов В.І., Балик Т.В., Гриценко Г.М. та інші науковці.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. У сфері містобудування невизначеними залишаються підходи до визначення ефективних моделей регулювання дозвільних процедур в умовах української правової та інституційної системи, що часто характеризується фрагментарністю нормативної бази та нестабільністю управлінських практик. Також викликає наукову дискусію питання застосовності універсальних принципів «доброго врядування» у містобудівній дозвільній сфері, адже їх адаптація вимагає урахування специфіки національного просторового планування та локального контексту прийняття рішень.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження адміністративних правовідносин та функціонуючої практики в Україні, правовідносин у сфері адміністративно-правового регулювання дозвільних процедур у сфері містобудування, а також розробка пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства з питань покращення адміністративно-правового регулювання дозвільних процедур у сфері містобудування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адміністративно-правове регулювання дозвільної діяльності у сфері містобудування в Україні є предметом пильної уваги сучасної правової науки, з огляду на його важливість у забезпеченні балансу між публічними інтересами, правами суб'єктів господарювання та вимогами містобудівної безпеки. У межах наукового дискурсу дослідники розглядають цю сферу як складну систему правовідносин, що

включає процедури надання дозволів, державного контролю, правового забезпечення законності та відповідальності за порушення встановлених правил [1, с. 34-38].

Адміністративно-правове регулювання дозвільної діяльності у сфері містобудування в Україні є важливим інструментом забезпечення ефективного управління територіальним розвитком, дотримання вимог містобудівного законодавства та гарантування публічних інтересів у сфері просторового планування. З огляду на стратегічну мету європейської інтеграції, національна система дозвільних процедур потребує суттєвого реформування з урахуванням принципів правової визначеності, прозорості, цифровізації процесів та забезпечення балансу між інтересами держави, бізнесу і громадянського суспільства. Особливої актуальності набуває уніфікація дозвільних механізмів відповідно до положень Директив Європейського Союзу, зокрема у сфері стратегічної екологічної оцінки, участі громадськості в процесі прийняття рішень та забезпечення доступу до правосуддя у сфері містобудівної діяльності.

У контексті сучасних викликів, спричинених збройною агресією проти України, масовим руйнуванням інфраструктури та необхідністю післявоєнного відновлення, постає потреба у створенні гнучкої, адаптивної та ефективної системи адміністративно-правового регулювання дозвільної діяльності, яка б сприяла оперативному плануванню і забудові територій із дотриманням принципів сталого розвитку. Необхідним є переосмислення ролі органів публічної влади у процесі надання містобудівних умов та обмежень, погодження проектної документації, а також посилення контролю за дотриманням правових вимог на всіх етапах реалізації будівельних проєктів. У цьому контексті ключовим завданням є гармонізація українського містобудівного законодавства з *acquis communautaire*, що дозволить не лише підвищити ефективність адміністративних процедур, але й забезпечити прозорість та підзвітність системи управління просторовим розвитком.

Аналіз наукових позицій дозволяє виявити актуальні проблеми правового регулювання, зокрема

недосконалість нормативної бази, розмежування повноважень суб'єктів владних повноважень та потребу у кодифікації містобудівного законодавства. У цьому контексті доцільним є узагальнення підходів провідних українських правознавців до формування ефективного механізму дозвільної політики в сфері містобудування з метою подальшого дослідження зарубіжного досвіду.

Лещинський В.П. у своїй праці розрізняє широке та вузьке розуміння правовідносин, що виникають під час дозвільної діяльності в містобудуванні. У широкому сенсі це всі правовідносини, організаційні та процедурні; у вузькому – безпосередньо процес отримання дозволу між заявником та органом, що його видає. Він підкреслює, що кожна група має специфіку, яку треба враховувати при реформуванні дозвільної діяльності. У праці науковця також розглядаються адміністративно-правові засади забезпечення законності дозвільної діяльності, виділяючи такі критерії: характер дозвільної діяльності як забезпечувальний, створення умов для реалізації прав та поєднання обох підходів [2, с. 144-150].

У науковій статті Француза А.Й. та Онисковця М.Ю. в рамках визначення теоретико-правових засад дозволів у сфері урбанізації, подається комплексне визначення дозвільних процедур у контексті урбанізації, звертаючи увагу на такі аспекти: поєднання містобудівної теорії та практики; визначення суб'єктів, відповідальних за видачу дозволів, проблем законодавства та шляхи їх вирішення; включення стандартів ЄСПЛ та практики інших країн для вдосконалення регулювання дозвільних процедур [3, с. 47-58].

Малєєв Є.С. в рамках дослідження поняття та особливостей дозвільних процедур, визначає дозвільну процедуру як послідовність адміністративних дій (від подання документів до видачі дозволу), що регулюється законодавчими нормами. Особливе ставлення приділяється: етапам процедури (обов'язкові та додаткові); ролі безпеки, екології, відповідності містобудівним планам; залученню влади, експертів, публічності; складності залежно від типів проєктів та нормативних вимог [4, с. 338-343].

Визначенню поняття «містобудування» приділено увагу у багатьох працях, та визначено як: комплекс економічних, організаційних, інженерно-технічних, екологічних, правових та інших заходів, спрямованих на створення і підтримання повноцінного середовища для проживання людей і задоволення їхніх матеріальних, соціальних, культурних та духовних потреб [5, с. 106]; теорію і практику планування і забудови міст [6, с. 100]; галузь знань, науки і техніки, що веде дослідження інженерно-технічних, соціально-економічних та екологічних проблем, формування життєвого середовища, що включає конструювання систем населених місць, їх планування й забудови [7; 8]; комплексну багатогранну діяльність суспільства, що спрямована на створення матеріально-просторового середовища життєдіяльності людини в поселеннях та районах розселення» [9, с. 39].

Наукові підходи до розуміння змісту та функціонального призначення дозвільних процедур у сфері містобудування формуються на перетині адміністративного, містобудівного та екологічного права, що зумовлює багатовимірність цього правового явища. Дозвільні процедури розглядаються як система правових дій, спрямованих на офіційне підтвердження з боку уповноважених органів державної влади або місцевого самоврядування відповідності запланованої містобудівної діяльності вимогам чинного законодавства, державним будівельним нормам, містобудівній документації та іншим регуляторним актам. Їх функціональне призначення полягає у забезпеченні законності, прозорості та передбачуваності процесу забудови, збереженні публічних інтересів та інтеграції принципів сталого розвитку в управління територіями.

Правовідносини, що виникають у процесі реалізації дозвільних процедур у сфері містобудування, мають складну публічно-правову природу, охоплюючи як адміністративно-правові, так і цивільно-правові елементи. Структурно ці правовідносини передбачають участь суб'єктів публічного адміністрування (центрального та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування), а також фізичних та юридичних осіб як ініціаторів

містобудівної діяльності. Центральне місце в цих відносинах займає адміністративна процедура отримання дозвільного документа (зокрема містобудівних умов і обмежень, дозволу на виконання будівельних робіт), яка є формалізованим процесом перевірки відповідності заявленої діяльності встановленим критеріям та умовам. Особливу роль відіграє принцип дотримання балансу між приватними і публічними інтересами, що забезпечується через механізми участі громадськості та судового оскарження рішень дозвільного характеру.

Лещинський В.П. пропонує систематизувати наукові підходи та структуру дозвільних правовідносин, та розрізняє два значення поняття «правовідносини щодо дозвільної діяльності»: у широкому сенсі – це весь спектр правовідносин, пов'язаний із містобудівною діяльністю, включно з організаційними, дозвільними та іншими видами відносин; у вузькому сенсі – відносини, що безпосередньо стосуються ухвалення рішення про видачу дозволу між суб'єктом, який його видає, та суб'єктом, що його отримує [2, с. 144-150].

Нормативно-правове забезпечення дозвільних процедур у сфері містобудування в Україні характеризується високим рівнем регламентації, але водночас виявляє низку проблем, пов'язаних із фрагментарністю правового регулювання, колізійністю окремих норм та недостатньою інтеграцією європейських стандартів. Основу правового регулювання становлять положення Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», а також відповідні підзаконні нормативно-правові акти. Водночас спостерігається необхідність подальшої кодифікації містобудівного законодавства, уніфікації процедурних норм та впровадження цифрових інструментів адміністрування. Адаптація національного нормативного поля до вимог *acquis communautaire*, зокрема щодо прозорості, доступу до інформації та участі громадськості, має стати визначальним напрямом удосконалення правового механізму дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Беликов В.І. у своїй публікації проводить глибокий аналіз державного регулювання

процедур містобудівної діяльності в Україні. Він вказує на наявність широкої нормативно-правової бази, до якої, зокрема, належить Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». Водночас акцентує на низці системних проблем: застарілість, фрагментарність законодавства, бюрократизація, недостатня цифровізація, слабка інтеграція міжнародних стандартів – все це призводить до правової невизначеності, зниження ефективності регулювання, а також розвитку корупційних ризиків. Автор відзначає необхідність вивчення й імплементації передового зарубіжного досвіду – моделей децентралізації, громадської участі, екологічного регулювання та сталого розвитку [10].

Успішність дозвільної політики безпосередньо залежить від низки структурних та процедурних чинників, серед яких ключову роль відіграють чітко регламентовані процедури, автоматизація адміністративних процесів, забезпечення прозорості у прийнятті рішень, а також наявність ефективних механізмів судового й позасудового захисту прав суб'єктів містобудівної діяльності. Ці елементи формують основу для підвищення довіри до дозвільних інститутів та сприяють зменшенню рівня адміністративного тиску на бізнес [11, с. 4-12].

У цьому контексті обґрунтовано необхідність запровадження інтегрованого підходу до реформування дозвільної системи в Україні, який би синтезував передовий досвід країн Європейського Союзу з національними правовими особливостями. Такий підхід має враховувати сучасні виклики, спричинені воєнним станом, актуальні потреби післявоєнної відбудови та імперативи сталого розвитку. Йдеться про створення гнучкої, адаптивної та прозорої системи, здатної ефективно реагувати на нові соціально-економічні умови та забезпечувати баланс між публічними інтересами й правами інвесторів.

У контексті модернізації дозвільної системи в сфері містобудування в Україні актуалізується необхідність комплексного оновлення нормативно-правової бази. Серед ключових напрямів удосконалення законодавства виокремлюється кодифікація містобудівних норм, що дозволить

забезпечити їхню узгодженість, системність та зменшити правову невизначеність для суб'єктів містобудівної діяльності. Окрему увагу приділено створенню електронного реєстру дозвільних документів, який має забезпечити відкритість, доступність і прозорість інформації у сфері регулювання будівництва.

Важливою складовою запропонованих змін є підвищення відповідальності посадових осіб, які приймають дозвільні рішення. Такий підхід сприятиме формуванню високих стандартів адміністративної культури, зниженню рівня корупційних ризиків і підвищенню довіри з боку громадськості та бізнесу. Посилення інституційної спроможності органів державної влади у цьому контексті є визначальним чинником забезпечення ефективного функціонування дозвільної системи.

Крім того, Україні рекомендовано запровадити елементи позитивного зарубіжного досвіду в галузі адміністративно-правового регулювання, зокрема в частині цифровізації дозвільних процедур і автоматизації адміністративних процесів. Імплементація сучасних інформаційних технологій дозволить мінімізувати людський фактор, знизити адміністративне навантаження та підвищити оперативність прийняття управлінських рішень. Такий підхід відповідає європейським стандартам ефективного врядування та сприятиме інтеграції України у загальноєвропейський правовий простір [12].

Запровадження електронної моделі видачі дозвільних документів є важливим кроком у напрямі модернізації системи адміністративного регулювання. Така модель сприятиме підвищенню прозорості діяльності уповноважених органів, оскільки забезпечить відкритий доступ до інформації, стандартизацію процедур та унеможливить безпідставне втручання посадових осіб у процес ухвалення рішень. Впровадження цифрових інструментів дозволить також знизити рівень суб'єктивізму під час прийняття дозвільних рішень, що, у свою чергу, мінімізує корупційні ризики.

Окрім того, перехід до електронного формату значно підвищить ефективність адміністративного управління, забезпечуючи швидкість і зручність в обробці документів, а

також скорочення строків прийняття рішень. В умовах зростаючих потреб у динамічному реагуванні на виклики соціально-економічного розвитку, цифровізація дозвільних процедур постає як необхідний інструмент для забезпечення стабільного функціонування державних інституцій та створення сприятливого інвестиційного клімату.

Висновки. Удосконалення дозвільної системи в Україні потребує комплексного підходу, що включає кодифікацію містобудівного законодавства, цифровізацію процедур та підвищення відповідальності посадових осіб. Перехід до електронної моделі управління сприятиме прозорості, зниженню корупційних ризиків і оперативності прийняття рішень. Такий підхід забезпечить підвищення ефективності адміністративного регулювання та зміцнення довіри до дозвільних інституцій.

Адміністративні правовідносини у сфері дозвільної діяльності в містобудуванні становлять особливу категорію публічно-правових відносин, у межах яких реалізується владно-організаційна функція держави щодо регулювання просторового розвитку. Вони характеризуються наявністю субординації між учасниками, де одним із суб'єктів є уповноважений орган виконавчої влади чи місцевого самоврядування, що здійснює наглядові, дозвільні та контрольні повноваження. У цьому контексті ключовим є забезпечення законності, неупередженості та обґрунтованості при ухваленні дозвільних рішень.

Особливу роль у регулюванні таких правовідносин відіграють правові механізми, що визначають порядок видачі дозвільних документів, строки їх розгляду,

підстави для відмови, а також процедури оскарження прийнятих рішень. Формування ефективного адміністративно-правового інструментарію дозволяє не лише впорядкувати відповідні процедури, а й забезпечити реалізацію прав і законних інтересів суб'єктів господарювання у сфері містобудівної діяльності.

Водночас важливим завданням державної політики у цій сфері є забезпечення балансу між публічними інтересами та правами приватних осіб, що досягається шляхом прозорості, цифровізації та підвищення підзвітності адміністративних дій. Удосконалення правового регулювання адміністративних правовідносин щодо дозвільної діяльності повинно базуватися на принципах верховенства права, правової визначеності та належного управління, що є запорукою сталого розвитку містобудівного простору.

Для забезпечення ефективного регулювання адміністративних правовідносин у сфері дозвільної діяльності містобудівного спрямування доцільним є кодифікаційне упорядкування чинного нормативно-правового масиву. Сьогодні законодавче регулювання у цій сфері характеризується фрагментарністю, множинністю джерел і наявністю правових колізій, що ускладнює реалізацію дозвільних процедур та знижує ефективність адміністративного управління. Прийняття Містобудівного кодексу України дозволить систематизувати правові норми, усунути суперечності, закріпити єдині підходи до регламентації дозвільних процесів і створити цілісну законодавчу основу для прозорого, послідовного та справедливого управління у сфері містобудування.

Література:

1. Віхров О. Організаційно-господарські правовідносини у галузі будівельної діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 10. С. 34-38.
2. Лещинський В.П. Систематизація правовідносин щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 144-150. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69e346d2-8cd1-4b29-8780-cfc09787b65a/content> (дата звернення: 14.08.2025).
3. Француз А.Й. Онисковець М.Ю. Теоретико-правові засади адміністративного регулювання дозвільних процедур у сфері урбанізації. *Збірник наукових праць «Legal Bulletin»*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2022-05-47-58> (дата звернення: 14.08.2025).
4. Малєєв Є.С. Поняття та особливості дозвільних процедур у сфері містобудування. *Наукові записки. Серія : Право*. 2024. № 16. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-16-338-343> (дата звернення: 14.08.2025).
5. Юридична енциклопедія : [у 6 т.] К. 2001. Т. 3 : К. М. 792 с.
6. Кузнецов С. Г. Територіальне планування і розвиток міст Донецьк. 2008. 334 с.
7. Дозвільні документи в будівництві. URL: <https://tuexpert.com.ua/ua/razreshitelnye-dokumenty> (дата звернення: 14.08.2025).

8. Архітектура: Короткий словник-довідник. К., 1995. 212 с.

9. Енгель М., Юнгганс К., Онищенко Л. та ін. Довідник облаштування міста. Правила поведінки в історичному середовищі. Львів, 2011. 74 с.

10. Беликов В.І. Державне регулювання процедур містобудівної діяльності: національний та зарубіжний досвід. *Київський часопис права*. 2025. № 1. URL: https://ir.kneu.edu.ua/items/090574d4-7e76-45eb-aa4b-99cd14842441?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 14.08.2025).

11. Балик Т. В. Шляхи підвищення ефективності використання організаційно-економічного механізму містобудування в розрізі регіональної політики. *Економічні науки. Серія: Регіональна економіка*. 2007. Вип. 4, ч. 1 (13). С. 4-12.

12. Гриценко Г. М. Правове регулювання капітального будівництва за державні кошти. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. Донецьк, 2011. 30 с.

References:

1. Vikhrov O. Orhanizatsiino-hospodarski pravovidnosyny u haluzi budivelnoi diialnosti. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. 2008. № 10. P. 34–38.

2. Leshchynskiy V. P. Systematyzatsiia pravovidnosyn shchodo dozvilnoi diialnosti u sferi mistobuduvannia. *Pravo i suspilstvo*. 2020. № 6. P. 144–150. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69e346d2-8cd1-4b29-8780-cfc09787b65a/content> (accessed: 14.08.2025).

3. Frantsuz A. Y., Onyskovets M. Yu. Teoretyko-pravovi zasady administratyvnoho rehuliuвання dozvilnykh protsedur u sferi urbanizatsii. *Zbirnyk naukovykh prats «Legal Bulletin»*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2022-05-47-58> (accessed: 14.08.2025).

4. Maliev Y. S. Poniattia ta osoblyvosti dozvilnykh protsedur u sferi mistobuduvannia. *Naukovi zapysky. Seriya: Pravo*. 2024. № 16. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-16-338-343> (accessed: 14.08.2025).

5. Yurydychna entsyklopediia: [u 6 t.]. Kyiv, 2001. T. 3. 792 p.

6. Kuznetsov S. H. Terytorialne planuvannia i rozvytok mist. Donetsk, 2008. 334 p.

7. Dozvilni dokumenty v budivnytstvi. URL: <https://tuexpert.com.ua/ua/razreshitelnye-dokumenty> (accessed: 14.08.2025).

8. Arkhitektura: Korotkyi slovnyk-dovidnyk. Kyiv, 1995. 212 p.

9. Engel M., Junggans K., Onyshchenko L. ta in. Dovidnyk oblashtuvannia mista. Pravila povedinky v istorychnomu seredovyshchi. Lviv, 2011. 74 p.

10. Bielykov V. I. Derzhavne rehuliuвання protsedur mistobudivnoi diialnosti: natsionalnyi ta zarubizhnyi dosvid. *Kyivskiy chasopys prava*. 2025. № 1. URL: https://ir.kneu.edu.ua/items/090574d4-7e76-45eb-aa4b-99cd14842441?utm_source=chatgpt.com (accessed: 14.08.2025).

11. Balik T. V. Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu mistobuduvannia v rozrizi rehionalnoi polityky. *Ekonomichni nauky. Seriya: Rehionalna ekonomika*. 2007. Vyp. 4, ch. 1 (13). P. 4–12.

12. Hrytsenko H. M. Pravove rehuliuвання kapitalnoho budivnytstva za derzhavni koshty. Avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.04. Donetsk, 2011. 30 p.

Стаття надійшла до друку 10 серпня 2025 року